

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Første behandling af lovforslag nr. L 179:

Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produkter. (Forbud mod bekæmpelsesmidler, der indeholder visse aktivstoffer).

Af miljøministeren (Svend Auken).

(Fremsat 25/1 94).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):

Med dette lovforslag tager vi egentlig et tigerspring inden for det kemiske område i forhold til landbrug, i forhold til gartneri og i forhold til vore levnedsmidler i det hele taget.

Der har igennem 1980'erne i befolkningen været et større og større ønske om, at man med et lovgivningsinitiativ nu på en eller anden måde for alvor fik begrænset de mest sundhedsfarlige og miljøskadelige stoffer i vort landbrug og vort gartneri. Og med lovforslaget her kommer der så en liste, der går ud på, at de seks mest farlige aktivstoffer ikke længere kan forhandles eller importeres i Danmark. Det er altså stoffer, som bruges i ukrudtsbekæmpelsesmidler, svampebekæmpelsesmidler og insektbekæmpelsesmidler.

Vi vil fra Socialdemokratiets side gerne sige til miljøministeren, at vi er meget tilfredse med lovinitiativet. Vi vil også rose det lovforberedende arbejde; når man læser lovforslaget, kan man jo som lægmand få mange gode nye ting at vide.

Jeg vil her ganske kort opholde mig ved et enkelt stof, og det er det stof, som hedder thiabendazol, som er et svampebekæmpelsesmiddel, der benyttes i ti forskellige produkter. Det bruges imod kartoffelsvamp. Men når man så læser bemærkningerne til lovforslaget, kan man jo se, at dette middel ikke kun er et enkeltstående middel til en enkelt grønsag; nej, det indgår i en lang række andre kemiske sammenhænge, hvorved det bruges på både gulerødder, tomater, hindbær, solbær og jordbær osv.

Det vil altså sige, at i modsætning til tidligere får man nu med dette lovforslag et redskab i hånden, hvormed man på forhånd kan forbyde selve stoffet. Derved bliver sagsbehandlingsti-

den reduceret væsentligt, og det er der ganske stor tilfredshed med.

Så jeg vil afslutningsvis sige fra Socialdemokratiets side, at det er godt, at vi med dette lovforslag får taget hånd om det væsentlige og uvurderlige gode, vi har i dette land, nemlig vores rene grundvand, og sørger for at sikre det. Og vi tilsiger som sagt en hurtig, men grundig sagsbehandling i udvalget.

Eva Møller (KF):

Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig en del af begrundelserne for lovforslaget og de smukke intentioner eller hensigter med det.

Vi er naturligvis for en risikovurdering, en revurdering i takt med den udvikling, der finder sted både på det tekniske område, så man kan forfine måleapparaterne, og på det videnskabsmæssige område, så vi bliver klogere og kloge-

re. Vi er selvfølgelig også helt klart for, at man på denne baggrund kan udvikle nye midler, som er mindre farlige og mindre skadelige, og nå frem til at benytte de eksisterende midler bedre og rigtigere eller benytte dem mindre osv.

Vi lægger også vægt på, at man i en miljømæssig vurdering af disse stoffer nu ikke bare skal se på mennesker, planter og dyr, men også på miljøet meget bredt.

Vi er også for beskyttelse af grundvandet, som jo i Danmark vel er det samme som drikkevand. I hvert fald kommer langt det meste af vores drikkevand – 98 pct., så vidt jeg husker – fra grundvandet.

Så det er vi enige i. Vi er også enige i, at der skal være fælles regler inden for EU-landene, og at man meget gerne skal gøre det samme, som man gør i vore nabolande.

Vi kan i visse situationer også acceptere, at Danmark skal være en lille smule på forkant med udviklingen og dermed lægge lidt pres på de øvrige lande.

Men vi kan ikke acceptere, at Danmark skal være milevidt foran alle andre lande. Det ved vi kan give problemer for såvel vores industri som vores landbrug, hvis de bliver underlagt betingelser, som ikke kendes i de lande, vi sædvanligvis samarbejder med. Og når jeg læser dette lovforslag, kan jeg godt få en fornemmelse af, at det er det, der sker for dansk landbrug og industri.

[Eva Møller]

Men jeg vil gerne sige, at jeg ikke føler mig 100 pct. sikker. Jeg bemærkede, at Socialdemokratiets ordfører, fru Helen Beim, sagde, at når man som lægmand læser lovforslaget, kan man blive meget klogere. Jeg vil gerne sige, at da jeg læste lovforslaget, konstaterede jeg, at jeg somme tider læste ét på den ene side og noget, som jeg syntes så lidt anderledes ud, når jeg nåede hen på den næste side, og noget helt tredje, når jeg nåede endnu lidt længere hen i forslaget.

Og hvis ikke alle disse bemærkninger bliver enstemmige og belyser tingene i den retning, som jeg gerne vil have, kan jeg ikke umiddelbart love, at Det Konservative Folkeparti kan tilslutte sig forslaget.

Vi har naturligvis også med bekymring noteret os en lang sagsbehandlingstid. Men er der kun én eneste måde at få ændret sagsbehandlingstiden på? Jeg har en lille parcelhushave, og den er der såmænd ikke meget gods i; den er faktisk mindre end den, ministeren havde i tidligere tider – men det var en personlig bemærkning, og dem skal vi vist afholde os fra – og jeg vil gerne vide, om der kun er én måde at ændre de lange sagsbehandlingstider på, nemlig ved at lade være med at lade Miljøklagenævnet behandle sagerne. Hvorfor kunne man ikke fortsat lade Miljøklagenævnet behandle disse sager? Hvorfor er et ekspertpanel pludselig bedre end Miljøklagenævnet? Hvad er baggrunden for det?

Hvorfor synes man ikke længere, at organisationerne og producenterne skal have lov til at kunne anke sagen? Hvorfor skal det være helt forbudt? Hvad er baggrunden for, at de ikke skal have lov til det? Det kan da godt være, at der så skulle lægges nogle restriktioner på deres muligheder for at anke: at de skulle indbetale noget kaution, eller andre ting. Men hvorfor skal de ikke have lov til at anke? Det synes jeg ville være interessant at få belyst.

Jeg vil også gerne vide, om det er rigtigt, at hvis det skal foregå sådan, som jeg tror at det skal, hvis vi skal have samarbejdet mellem EU-landene til at foregå ordentligt, så skal tingene notificeres. Det læser jeg også at de skal ét sted i bemærkningerne til lovforslaget. Men et andet sted får jeg en klar fornemmelse af, at sådan er det ikke alligevel. Og for mig at se er det i hvert fald et krav, at det skal notificeres.

Jeg synes også, det er interessant, at ministeren ifølge dette lovforslag bemyndiges til næsten uindskrænket at kunne gøre hvad som helst, og det er jeg ikke tilhænger af, for jeg synes, det er vigtigt med en parlamentarisk kontrol af de ting, der sker.

Jeg har mærket mig, at der er nævnt seks stoffer i liste A i bilaget. Men jeg kunne da godt tænke mig at vide, hvorfor det netop er disse seks og ikke en række andre.

Jeg har læst bemærkningerne omme bagi, men jeg synes også, det fremgår af dem, at det faktisk ikke er altid, at vore nabolande forbyder de samme stoffer. Hvorfor skal vi så nødvendigvis forbyde dem i Danmark?

Har ministeren planer om, at alle stofferne i forbindelse med de manglende 103 revurderingssager – hvoraf de 84 endnu mangler en afgørelse – skal på den liste? Sådant synes jeg man kan læse bemærkningerne.

Og kan disse seks stoffer slet ikke ankes eller ekspertvurderes? Er det nogle, som miljøministeren og Miljøstyrelsen bare har pillet ud, uden at Miljøklagenævnet eller det ekspertudvalg, der kommer til, skal kunne udtale sig om dem?

Endelig har jeg mærket mig, at der er 120 dages dispensationsret. Det er selvfølgelig udmærket for landbruget. Men så vidt jeg kan læse, kan dette ikke gentages i én uendelighed. Hvad gør så spinatfrøgartnerne – for nu at tage det eksempel, ministeren selv har peget på i sin fremsættelsestale – når de 120 dage er gået? Dør de af sult?

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg kan tilslutte mig alt det, som fru Eva Møller her fremhævede, og det er nøjagtig de samme anker, jeg har mod lovforslaget. Derfor må jeg sige, at som forslaget ligger i øjeblikket, kan Venstre ikke stemme for denne lovændring.

Jeg vil gerne starte med at sige, at vi er lige så optaget af et godt miljø og rent drikkevand som de fleste partier her på Christiansborg, ja, måske mere, men vi er bl.a. utilfredse med de signaler, Miljøministeriet sender ud til omverdenen. Dette forslag kan risikere at få og vil sandsynligvis få den stik modsatte effekt. Det vil ganske enkelt afholde store kemikoncerner fra at søge om godkendelse af de nyeste og mest miljøskånsomme midler, der er på markedet, og dermed sætte dem i handelen.

[Peter Hansen-Nord]

Det er der tre enkle grunde til: 1) Det er omstændeligt at søge om godkendelse i Danmark i forhold til markedets størrelse. 2) Det er, vil nogle mene, også for dyrt i forhold til markedets størrelse. 3) Der er med dette forslag, så vidt jeg kan vurdere – her er jeg i overensstemmelse med fru Eva Møller – ikke tilstrækkelig retssikkerhed i godkendelsesproceduren. Det kan være en hård dom, men sådan er virkeligheden.

Vedrørende punkt 3 om retssikkerhed lægger ministeren op til at fjerne klageadgangen med opsættende virkning og efter miljøministerens vurdering inddrage et ekspertpanel udpeget af forskningsrådene, men miljøministeren kan i øvrigt uden en fast beskrevet procedure – jeg har i hvert fald ikke kunnet finde den – underkende disse afgørelser, også efter konsultation af Miljøstyrelsen og Bekæmpelsesmiddelrådet. Man må som minimum forlange en saglig og videnskabelig begrundelse for de af miljøministeren truffede beslutninger.

Jeg er dog tilfreds med, at sådanne beslutninger også skal omkring Miljø- og Planlægningsudvalget, men vi får jo papirer nok i forvejen, så det er et spørgsmål, om vi når at få checket dem alle sammen igennem.

Endvidere må der være en klar overensstemmelse med EU i principperne for vurderingsgrundlaget, og her kommer jeg måske direkte ned i dette lovforslags største problem: Miljøministeren har ikke tid til at vente på Rådets gennemførelse af det afsnit i PBM-direktivet, der skal fastlægge ensartede principper for vurdering og godkendelse af plantebeskyttelsesmidler. Tværtimod har regeringen modarbejdet vedtagelsen ved at stemme imod direktivet om de ensartede principper, som kunne have højnet beskyttelsesniveauet i hele EU.

Danmark skal altså være langt foran de andre EU-lande på bekostning af skovbrugets, landbrugets og gartnerens konkurrenceevne. I kontrast til dette forekommer det mig i øvrigt, at ministeren m.fl. for nylig har beroliget erhvervslivet med, at man skulle have en pause med miljøafgifter; men det er måske brage-snak.

Endelig skal jeg nævne, at de seks midler, der foreslås overført til liste A, selvfølgelig ikke her og nu ruinerer hverken landbrug eller skovbrug, men det medfører store fordyrelser at bruge erstatningsmidler, der ikke har samme

effekt. Ministeren har dog, så vidt jeg forstår, åbnet op for nogle selektive dispensationsmuligheder, og dem skal jeg gerne være behjælpelig med at anvise.

Det allerværste, som forslaget åbner op for, er, at miljøministeren kan tage stoffer fra andre 84 påklagede midler op på liste A. Det er med andre ord helt uoverskueligt, hvor vi ender med disse muligheder.

Venstre forlanger derudover en notifikation i EU af lovforslaget og af vurderingsgrundlaget, før vi kan overtales til at stemme for lovforslaget. Alternativet kender ministeren jo, altså hvad der ellers sker med den slags sager.

Jeg har her nævnt nogle forudsætninger, som skal opfyldes, hvis Venstre skal skifte holdning, og jeg vil gerne understrege endnu en gang, at notifikationen i EU skal være på plads, før ændringen kan træde i kraft. Vi fik som bekendt fire undtagelser i Edinburgh. Jeg mener ikke, at denne problematik var iblandt dem.

Gade (SF):

Efter at jeg har hørt den sidste ærede taler, er jeg da glad for, at der står i mit manuskript, at jeg skal støtte lovforslaget. Da jeg hørte Venstres ordfører, blev jeg fuldstændig overbevist om, at der nok var en hel del godt i det.

Vi støtter fra SF's side, at der sker et principielt nybrud ved indførelsen af lister over aktivstoffer, der er forbudt, og plantebeskyttelsesmidler, der er forbudt.

Forhistorien er jo – og den går Venstres ordfører slet ikke ind i her – at vi har arbejdet med dette problem i årevis. Man startede revurderingen af disse bestemmelser i 1980 og fik det ind i loven i 1987, og vi har stadig ikke for alvor fået gjort noget ved denne revurdering.

Vi er altså i en fase, hvor vi ikke har fået gjort noget ved problemet; vi har ladet det køre i virkeligheden måske alt for længe, og nu har man så fra miljøministerens side sagt: Vi kan altså ikke fortsætte på den måde, vi må skaffe os et nyt lovgrundlag for dog at gøre noget på dette område, som er ganske alvorligt. Det handler jo rent faktisk om, at det ikke går godt med den plan for nedbringelse af pesticidforbruget og satsning på først og fremmest at gøre noget ved de farlige stoffer, og det ved vi jo godt herinde i salen. Man kan sige nogenlunde ærligt, at vi overhovedet ikke lever op til den.

[Gade]

Derfor skal vi i gang med at gøre noget, der kan bevirke, at vi tager den lidt alvorligt, og det her er et skridt. Det er ikke engang den færdige løsning, vil jeg gerne sige til Venstre; der skal meget mere til i forhold til at kunne leve op til handlingsplanen.

Så vi har en forhistorie, som er virkeligheden for mig i hvert fald – en anden virkelighed end den, Venstre arbejder med – en forhistorie om, at vi faktisk ikke har løst dette problem, og at hele revurderingsstrategien faktisk ikke rigtig duer. Derfor en støtte til selve lovforslaget og det nybrud, der også politisk ligger i forslaget.

Vi vil selvfølgelig i udvalget gennemgå de bekæmpelsesmidler og aktivstoffer, der er nævnt i lovforslaget, og som bliver forbudt. Vi vil også se på, om der er andre stoffer, som kunne tænkes at ligge inden for denne ramme, og som måske også skulle forbydes. Vores indsats vil derfor være, at vi vil vurdere dette ganske grundigt.

Om forholdet til EU og EF-direktivet vil jeg gerne sige, at jeg anser dette forslag for at være en meget god måde at håndtere de problemer på, som vi ved vi i fremtiden vil få i forhold til det EF-direktiv, der er vedtaget. Det var rigtigt af Danmark at stemme imod det EF-direktiv, og vi kan risikere at få et pres for forringelser, men jeg mener, at vi faktisk kan bruge det, at vi laver sådan et lovforslag, politisk i den fortsatte diskussion med de andre lande i EU om, hvordan vi skal håndtere situationen.

De aktuelle planer og tanker i systemet om at ændre drikkevandsdirektivet er jo styret af kemikalieindustriens forsøg på at undgå en lang række forbud, for hvis drikkevandsdirektivet skal opfyldes, bliver vi simpelt hen nødt til at forbyde en række kemikalier. Det tror jeg kemikalieindustrien ved, og det er efter min opfattelse også derfor, kemikalieindustrien kæmper for at få ændret EF's drikkevandsdirektiv og jo også herhjemme bruger ganske mange kræfter på at forsøge at overbevise os politikere om, at dette forslag er et dårligt forslag. Men jeg skal sige til offentligheden, at den lobbyvirksomhed modtager vi gerne, men vi tager stilling helt, som vi selv mener, nemlig ud fra den opfattelse, at der er brug for skærpedelser og ikke lempelser på dette område.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det er hr. Gades bemærkninger, der kalder mig herop. Det kan selvfølgelig ikke komme bag på mig, at hr. Gade finder det i overensstemmelse med SF's politik, at ministeren får overdraget samtlige beføjelser, og at det er fuldstændig uigennemskueligt, hvad ministeren skal og kan gøre rent retssikkerhedsmæssigt i forbindelse med revurdering af kemikalier. Det er et område i denne lovgivning, som vi bliver nødt til at kigge på, og jeg håber også, at SF er klar over, at der i forslaget ligger nogle beføjelser til ministeren, som ligger ud over, hvad der er almindeligt.

Jeg må sige om tidligere revurderingssager, at vi jo har haft nogle eksempler. Vi havde stråforkortningsmidler i sin tid; det gik fint, for da ville Danmark køre sit eget lille løb, men i løbet af kort tid fandt man ud af, at det var helt forkert. Så det er såmænd ikke, fordi der ikke er foretaget revurderinger og fjernet midler fra markedet. Det, vi imidlertid har manglet, er et fælles vurderingsgrundlag, et sagligt, fagligt, videnskabeligt vurderingsgrundlag, før man træffer sådanne beslutninger. Det er der ikke nogen garanti for at vi får i det lovforslag, vi behandler i dag.

At regeringen stemte imod i EU, roser hr. Gade også. Det er jeg uenig i, for resultatet er blot – og det er jo det, hr. Gade gerne vil have – at der er meget skrappe regler i Danmark, og så kan resten af Europa ellers svine, som det passer det. Jamen det er jo galt, for var man nu gået ind for det, havde vi fået ensartede regler i Europa, ligesom vi har set andre eksempler på det, og det havde hjulpet hele Europa.

Det interesserer tilsyneladende ikke SF så meget, men vi havde jo et tilsvarende eksempel i sin tid, hvad angår benzinafgifter, hvor vores særholdning bare bevirkede, at Europa kunne svine videre. Det er ikke holdbart i længden.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg vil gerne rette en åbenlys misforståelse, nemlig den, at SF skulle være indstillet på, at bare vi har meget skrappe regler her, så må man i øvrigt svine i Europa. Det er rent faktisk ikke og har aldrig været SF's indsats og politik nogen sinde. Vi kæmper for, at EF får de stør-

[Gade]

keste regler og de højeste krav, man overhovedet kan få. Så kæmper vi også for, at Danmark kan gå videre, altså at de lande, der vil gå videre, kan gå videre. Men det er da helt klart, at vi mener, det er afgørende, at vi får skrappe og stærke bestemmelser på EF-niveau på et område som det her.

Det er mit synspunkt, at dette lovforslag i forhold til EF vil styrke miljøets synspunkter i den diskussion, som vil blive hårdere og hårdere i de kommende måneder og år, når man skal gennemføre rammedirektivet om pesticider. Det bliver en hård kamp ikke bare for Danmarks skyld – nu er det selvfølgelig også lidt for Danmarks skyld – men først og fremmest for miljøet i Europas skyld, og dér tror jeg faktisk, vi har lavet et lovforslag og taget et initiativ, som kan få betydning også i diskussionen med lande, som måske ikke altid har de samme miljøsynspunkter som de mere nordlige i EF. Det er jo ikke noget med, at Danmark altid er bedre end de andre lande; det er vi ikke altid. Men de nordlige lande i EF plejer at kunne stå sammen på den slags områder, og dér tror jeg altså, at vi med dette lovforslag har fået et instrument, som kan gavne miljøet i hele EF.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Til hr. Gade må jeg sige, at jeg ikke har noget imod, at EU strammer reglerne op, og at alle så retter sig efter dem. Problemet her er, at Danmark ikke vil være med til de regler, man kan blive enige om i EU, og derfor nu, da disse direktiver ikke kan komme på plads i en periode, benytter sig af lejligheden til at lave nogle danske særregler. Jeg mener, det er en forkert indgangsvinkel. Hvis man vil gøre noget for miljøet i Europa, altså virkelig noget, der har en effekt, er det meget vigtigere, at vi lægger os på et niveau, som alle kan blive enige om, end at man sidder og blokerer samtlige miljøfremskridt i EU for selv at få lov til at kunne køre videre med skrappe regler. Det er det, det er udtryk for.

Jeg sagde jo bl.a. i min ordførertale, at disse særlige danske regler meget nemt kunne få den stik modsatte virkning, og vi måtte også sige, at retssikkerheden for firmaer, der skal have godkendt deres nyeste midler, er lidt usikker ifølge dette lovforslag. Så vi kan altså ende i den situ-

ation, at de allerbedste midler, de alledyreste og de allermost miljøskånsomme midler bliver holdt ude af det danske marked, fordi vi skal lave nogle særregler. Hvordan skal vi forholde os til det? Det bliver jo effekten. Jamen sådan er verden skruet sammen: De steder, hvor der er de skrappeste restriktioner, holder man sig væk fra markedet. Hvorfor skulle man gå hen og bruge penge på det?

Så spørgsmålet er, om miljøfilosofien i SF er i overensstemmelse med det, som vi alle sammen egentlig ønsker, nemlig et bedre miljø.

Anden næstformand (Grove):

Hr. Gade for en kort bemærkning, og så går vi videre i ordførerrækken.

(Kort bemærkning).

Gade (SF):

Jeg må sige, at når hr. Peter Hansen-Nord taler om, at SF vil blokere for miljøfremskridt, så er det rent vrøvl. Det her er jo ikke danske særregler. Det er en ændring af vores eksisterende lov i en periode – som vi ikke ved hvor lang bliver – inden der kommer EF-regler. Det er min opfattelse, at det styrker danske miljøsynspunkter i forhold til diskussionen med andre om, hvordan de fælles regler i EF skal være.

Må jeg så sige om dette med dansk særregel, at det, der i virkeligheden er en dansk særregel, er det, vi har her. Der står i bemærkningerne til lovforslaget, at vi har stoffer, som man ikke har været igennem en revurdering af og ikke har kunnet få afsluttet revurderingen af, som er op til 40 år gamle. Det er da det, der er en særregel i Danmark. Det er da fuldstændig tosset, at vi har bragt os i en sådan situation, og man må vel sige, at vi alle sammen har troet for meget på denne revurdering. Det er den lære, man skulle drage af det her. Man har troet, at man kunne komme igennem med den alene. Det kan man ikke alene, og derfor er det nødvendigt at lave en opstramning af loven som foreslået her.

Ernst B. Schmidt (FP):

Dette lovforslag er absolut ikke noget uskyldigt lovforslag. Det kunne man fristes til at tro af titlen. Det hedder jo bare: Forslag til lov om ændring af lov om kemiske stoffer og produk-

[Ernst B. Schmidt]

ter. (Forbud mod bekæmpelsesmidler, der indeholder visse aktivstoffer). Men når man så tænker på, hvor stort et område det drejer sig om, må man nok sige, at det ikke er uden betydning.

Jeg vil gerne have lov til at gøre opmærksom på et blad, der hedder Landbrugsmagasinet; det hed vist Husmandshjemmet før. Her har man i sidste nummer gjort opmærksom på, at planteproduktionen årligt er 15 mia. kr. værd, noget, som man i grunden tit glemmer, for vi eksporterer jo ikke planteprodukter af væsentligt omfang, men vi frembringer dem selv i stedet for at importere dem, og hvad der er sparet, er jo tjent. Så det er virkelig store summer, det drejer sig om for landbruget.

Så kan man begynde at spekulere lidt over, hvor meget man skal hæmme den produktion, blot fordi man vil være et hestehoved foran med hensyn til miljø. Landbruget skal i alle tilfælde være foran efter Fremskridtspartiets mening – og som et frit landbrug oven i købet.

Samme blad – og det er sidste nummer fra den 27. januar – skriver også: »Ny lov fjerner sprøjtemidler. Miljøministeren skærer igenen på grund af for mange ankesager«. Og så vil jeg gerne have lov at citere:

»Miljøministeren konstaterede med stor glæde, at den ny lov vil give ham ret til enevældigt at bestemme, om et produkt kan fjernes fra markedet, uanset hvad EU og kemikali-branchen siger og dokumenterer.«

Hvis det står til troende, så er vi overhovedet ikke med på dette lovforslag. Vi kan være meget med på, at der laves nogle regler i fællesskab inden for – og nu vil jeg gerne have rede på, om det hedder EU eller EF ... (Tilråb) ... jamen det er også i orden: Jeg siger EF endnu, for det står på tryk her i bemærkningerne. Det tilslutter Fremskridtspartiet sig gerne. Men Fremskridtspartiet tilslutter sig absolut ikke, at vi skal på den galimatias, at man vil forbyde visse ting her i landet, som vore konkurrerende landmænd i Europa har tilladelse til at bruge.

Når man kigger ned ad listen i bilaget, finder man et stof, der hedder thiabendazol. Det er forbudt til udendørs anvendelse. Så vil jeg gerne spørge ministeren: Hvor må man bruge det indendørs? Er det ikke, fordi man skal bruge det til at sprøjte på appelsiner, og hvad ved jeg? Så vidt jeg husker, bruger man det også til at bejdse kartofler med, TBZ populært kaldet.

Jeg vil gerne sige til ministeren, at som lovforslaget foreligger, kan vi ikke stemme for det. Det har altid været vores retningslinje, at vi vil være med i fællesskab.

Med hensyn til beføjelser tror jeg også, jeg før har sagt, at dem er vi ikke glade ved. Den eneste gang, vi måske ville være glade ved dem, var, hvis det var mig, der var minister. Så kan ministeren spekulere over, hvordan det ville være i det tilfælde.

Svend Aage Jensen (CD):

Centrum-Demokraterne har forståelse for dette lovforslag, idet det påhviler os alle at passe på miljøet, herunder grundvandet. Men det har her været afgørende for os at sikre, at lovforslaget ikke fik en negativ virkning på landbrugets mulighed for en fornuftig produktion. Det er derfor vigtigt, at forslaget fremsættes i forståelse med landbrugets organisationer, således at det sikres, at også specialafgrøder fremover kan dyrkes rationelt.

Vi forventer naturligvis, at ministeren også ved fremtidige justeringer af listen over forbudte stoffer forinden vil tage kontakt til landbrugets organisationer.

CD vil medvirke til en hurtig udvalgsbehandling.

Vibeke Grønæk (RV):

Det Radikale Venstre er godt klar over, at dette lovforslag ikke er populært i visse brancher, men vi vælger at se på helheden på miljøområdet. Vi må tage overordnede hensyn. Hver gang vi vil forsøge at bekæmpe forureningen, er der nogen, det rammer. Sådan er det, men udviklingen siger os, at der ikke er andre alternativer, hvis vi ikke vil overlade det til det rene kaos.

Derfor er vi meget tilfredse med dette lovforslag, hvor man har vurderet de gamle bekæmpelsesmidler, der markedsføres på grundlag af meget gamle og forældede principper fra 1961. Det finder vi, som også andre, er helt uholdbart.

Det handler stort set om grundvandet, men vi kan ikke være sikre på, om de farlige bekæmpelsesmidler ikke også har andre skadelige effekter. De bekæmpelsesmidler, som nogle undersøgelser i dag viser ikke indebærer særlige risici, viser sig måske senere at være meget farligere, end man først havde antaget. Det er der mange eksempler på.

[Vibeke Grønbæk]

Behøver vi virkelig alle disse gifte? I nogle undersøgelser af pesticider på Cornell Universitetet i USA konkluderede man i 1991, at landmænd, der havde anvendt naturlige alternativer til kemisk bekæmpelse af skadedyr som f.eks. integreret bekæmpelse og vekseldrift, har kunnet undgå mange pesticider og herbicider uden overhovedet at reducere udbyttet, og uden at det medførte nævneværdige stigninger i prisen på fødevarerne. Og ifølge undersøgelsen kunne man i de tilfælde, hvor man endnu ikke havde fundet nogen erstatning for pesticiderne, som regel skære mængden af den gift, man sprøjtede ud over afgrøderne, ned til det halve.

Vores manglende evne til at sørge for en ordentlig beskyttelse af verdens fødevarer system er efter min mening blot et udtryk for den store fejl, der har ført til den verdensomspændende miljøkrise som helhed. Vi har ment og troet på, at vores tilværelse ikke behøver at have nogen virkelig sammenhæng med naturens verden, at vores intellekt ikke er en del af vort legeme, men at vi som i luften frit svævende intellekter kan skalte og valte med naturen, som vi behager.

Netop fordi vi ikke føler nogen forbindelse til den fysiske verden omkring os, bagatelliserer vi følgerne af vore handlinger. Jeg tror, at vi betragter naturen meget abstrakt, og derfor er vi så længe om at forstå, hvad det indebærer at ødelægge de dele af miljøet, der er så afgørende for, at vi kan overleve. Som Al Gore udtrykker sig i sin seneste bog: Vi kører med bulldozere igennem Edens Have.

Med disse betragtninger skal jeg give Det Radikale Venstres støtte til lovforslaget.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg kunne godt tænke mig at stille et spørgsmål til de to sidste talere, hr. Svend Aage Jensen og fru Vibeke Grønbæk, vedrørende en notifikationsprocedure: Vil det ikke være rimeligt, at en sådan var på plads, inden denne lov træder i kraft? Det er et direkte spørgsmål til de to sidste indlæg.

Miljøministeren (Svend Auken):

Jeg skal nok svare på de øvrige indlæg, når det bliver min tur, men jeg synes lige, jeg for god ordens skyld vil svare på de to regerings-

partiordføreres vegne, som bliver stillet over for det spørgsmål, for det er faktisk ikke deres, men mit ansvar, at der ikke er blevet notificeret i forhold til EF. Det er sket efter meget grundige overvejelser om, hvad retsstillingen er.

Vi er underkastet notifikationsproceduren i henhold til informationsdirektivet. Det gælder imidlertid kun, hvis der ikke er vedtaget andre direktiver på området. For plantebeskyttelsesmidler er der vedtaget et direktiv, og derfor er der ikke behov for notifikation i almindelig forstand.

Så kan det være, at hr. Peter Hansen-Nord i sin iver efter at bremse et fremskridt på dette område ønsker, at vi skal spørge EF om alt mellem himmel og jord, også dér hvor vi ikke er forpligtet til det. Papir, papir, papir, papir! Endnu mere papir! Endnu flere forsinkelser! Når vi ser på forløbet i denne sag, så er det det, der har karakteriseret dem, der som hr. Peter Hansen-Nord ikke ønsker, at vi skal slippe af med de overflødige midler. Det er det, hele tiden er gået med. Nye klagemuligheder, nye ankemuligheder, nye vurderinger, nye ekspertudtalelser og nu også at inddrage EF dér, hvor man ikke er tvunget til det efter reglerne.

Min opfattelse er, at vi skal overholde vores internationale forpligtelser, men vi har også et ansvar over for dansk miljø og dansk natur og danske interesser, og vi skal ikke komme rendende i situationer, hvor det ikke er forudset, at vi skal gøre det. Vi skal tage vores egne beslutninger selv, vores egne vurderinger selv, i fuld respekt for internationale forpligtelser på området.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Det var et interessant indlæg fra miljøministeren. Der er altså nogle uoverensstemmelser her omkring informationsdirektivet, proceduren for tekniske standarder m.v., kan jeg forstå. Jeg er faktisk af den opfattelse, at meget af det, vi her foretager os, kan føres tilbage til det ikke at være i overensstemmelse med, hvad vi har været med til tidligere, således at nogle af de ting, vi beslutter nu, kan risikere at blive underkendt senere.

Det ligger der måske også i det her. Bevares, vi kan godt ende i den situation om 6 år, at vi kan pille alle midlerne ud igen, og så må vi acceptere, at man nu er kommet videre med

[Peter Hansen-Nord]

nogle fælles standarder og nogle fælles begrundelser for at afvise beskyttelsesmidler, som Danmark så på det tidspunkt kan være med i. Og så er vi nødt til at lave det om igen.

Jeg er sådan set godt klar over den teknik, som miljøministeren bruger her. Jeg kan så undre mig over den store frygt for at få disse ting harmoniseret i EF, således at det blev EF, der fik nogle løft på miljødelen. Jeg synes, det var dér, man skulle lægge sine kræfter.

Det er så uendelig uinteressant, at Danmark skal have regler, der er både tre og fire og fem gange skrappere. Det er for miljøet uinteressant, det er for Europa uinteressant, og derfor synes jeg, at miljøministeren lægger sine æg i den forkerte kurv i denne her forbindelse.

Ole M. Nielsen (KRF):

Specielt det her lovforslag har optaget os meget, fordi det rummer to aspekter, der er meget vigtige, og som kan være i modstrid med hinanden. Det drejer sig om hensynet til miljøet og hensynet til landbrugets eksistensmuligheder.

Miljøhensynet kan ikke gøres op i penge, det kan landbrugets betingelser til dels. Det er meget vigtigt at få fjernet eller begrænset brugen af stoffer, der helt klart er skadelige for miljøet, og hvis vi er i tvivl, skal tvivlen komme miljøet til gode, men tvivlen må også godt få os til at tage hensyn til mennesker: den dér specielle art, som er landmænd.

En stærkt begrænset brug af visse stoffer er ikke nødvendigvis direkte farlig, men forkert brug af dem er farlig, og massiv brug på alle landbrugsejendomme eller på de fleste jorder er det. Hensynet til de danske landmænd, der arbejder i konkurrence med andre landmænd inden for EF, der måske har lavere omkostninger på nogle områder, men lige så høje salgspriser, som vort landbrug har, må også spille en lille smule med.

Hvor de kemiske stoffer ikke kan erstattes af nye produkter, kan det umuliggøre dyrkning af visse afgrøder. Det er ikke altid helt så små og specielle afgrøder som spinat. Det kan også være f.eks. raps, hvor man faktisk ikke har et nyt middel, der kan bekæmpe agersennep, til at erstatte cyanazin, som er et af de seks, der er på listen her.

Så er der ganske vist i bemærkningerne åbnet mulighed for dispensation, en slags recept-

ordning eller noget i den retning. Jeg føler mig ikke helt overbevist om, at den er til at håndtere i praksis, når det drejer sig om tusind landmænd, der har et specielt behov. Den er muligvis til at håndtere, når det drejer sig om tre spinatgartnere.

Vi vil under udvalgsbehandlingen finde ud af, hvordan det i praksis kan fungere.

Ministeren er bemyndiget til at tage gamle giftige stoffer op på listen. Der er dér indført en hørings- og orienteringsprocedure, som vi er glade for.

Vi har været i kontakt med landbrugets organisationer for at finde rimelige løsninger på de to områder, jeg her har nævnt, altså dels receptordningen, dels høringen og orienteringen om gamle stoffer, der skal tages op. Jeg vil sige, at landbruget har vist utrolig megen god vilje og forståelse for miljøproblemerne. Landbruget er ikke så forstokket og miljønegativt, som visse befolkningsgrupper tror. Landbruget har faktisk sagt god for det her lovforslag med de formuleringer, der er i lovforslaget og bemærkningerne.

Vi vil være med til at finde ud af, om de er tilstrækkelige både af hensyn til miljøet og af hensyn til de mennesker, som er landmænd.

Miljøministeren (Svend Auken):

Der er ingen træer, der vokser ind i himlen. Jeg kan derfor ikke i lighed med, hvad jeg kunne under tidligere forslags behandling her i dag, glæde mig over, at stort set alle ordførerne har været positive over for forslaget, men jeg kan glæde mig over, at der er et klart flertal i salen for at gennemføre forslaget, og jeg kan udtrykke håb om, at de ordførere, der har udtrykt sig meget kritisk ud fra, tror jeg, meget, meget, meget snævre erhvervsmæssige interesser knyttet til en enkelt branche, som hovedsagelig består af udenlandske producenter, under udvalgsbehandlingen – og det lå også i de pågældende ordføreres indlæg – vil lade sig overbevise af de samme argumenter, som jeg og regeringspartiernes ordførere har ladet os overbevise af konfronteret med den virkelighed, som vi lever i i øjeblikket.

Ordførerne sagde: Dette forslag er unødvendigt, det er overflødt, det fjerner retsgaranti, det er i strid med EF, det vil forhindre, at vi får de rigtige plantebeskyttelsesmidler godkendt på området osv. Uden at forholde sig til,

[Miljøministeren]

hvad der er sket under borgerlige regeringer siden begyndelsen af 1980'erne, kommer man med disse indlæg. Jeg mener, at alle indvendingerne er forkerte, og jeg skal tilbagevise dem hver og én.

Vi har her i Folketinget været enige om, at det var nødvendigt med en revurdering, at det var nødvendigt at få en lang række aktivstoffer, for hvilke der fandtes gode erstatningsstoffer, fjernet fra markedet, hvis de var skadelige for miljøet. Den målsætning har der været enighed om her i Folketinget siden begyndelsen af 1980'erne. Og under den nugældende lovgivning har skiftende borgerlige miljøministre, går jeg ud fra, sammen med myndighederne gjort, hvad der stod i deres magt for at få gennemført revurderingen i praksis.

Hvad er resultatet? Ja, resultatet er, at til trods for, at man i 14 år i Folketinget har været enige om det her – eller knap 14 år – er der intet kommet ud af alt besværet.

Hvorfor er der ikke kommet noget ud af alt besværet? Er det, fordi hr. Per Stig Møller, hr. Chr. Christensen, fru Lone Dybkjær og andre har svigtet deres opgave? Nej. Det er, fordi ankesystemet er blevet misbrugt af virksomheder i den agrokemiske industri til at få vores system til at gå i stå ved bestandig at belaste ankesystemet med nye procedureindgreb, nye papirmængder, nye mængder af formler og indvendinger, som totalt har blokeret for arbejdet i Miljøklagenævnet.

Jeg kan sige, at denne kontante karakteristik af, hvad der er sket, og forklaring på, hvad der er sket, ikke er en forklaring eller udlægning, jeg er ene om. Det er faktisk den, alle, der har arbejdet med området inklusive adskillige repræsentanter for industrien selv, er enige i.

Det vil sige, at vi står i en situation, hvor skiftende borgerlige ministre har prøvet at leve op til Folketingets vedtagelse for 14 år siden med en konstatering af, at der faktisk er opnået meget lidt eller ingenting i hele denne proces. Så har man et ansvar.

Så kan man selvfølgelig læne sig tilbage og sige: Jamen hvad gør det? Lad dog det papircirkus køre videre. Lad dog eksperterne sidde og bombardere hinanden med formler og ikke gøre noget ved problemerne, eller som hr. Peter Hansen-Nord siger det: Vente, til de er færdige nede i EF – det tager 10-15 år i bedste fald, før vi gør noget ved problemerne.

Det ville da have været det nemmeste for Miljøministeriet og for mig bare at sige: Lad fem og syv være lige. Hvad de borgerlige ministre har brugt mere end et årti til at gøre noget ved, kan du da rolig lade ligge i et år eller halvandet.

Jeg følte imidlertid, at det ville være ansvarsløst. Jeg følte, at tiden var kommet til at tegne en streg i sandet og sige: Nok er nok. Nu bliver vi nødt til at skære igennem.

Det er baggrunden. Det her forslag er ikke noget idealt forslag til, hvordan vi skal løse miljøproblemer herhjemme. Det her forslag er udtryk for samfundets nødværge stillet over for nogle af de største kapitalinteresser, der findes på det her område.

Vi er nødt til at gøre noget ved det her problem. I 14 år har Folketinget været af den opfattelse. Grundvandsprøver, der bliver taget op rundt omkring i amterne, viser, at der er problemer med kemikalierester i vores grundvand og dermed i vores drikkevand. På de udsatte områder, dér, hvor de store vandreservoarer ligger, er det endda et foruroligende højt tal. En for høj procentdel af de grundvandsprøver, der tages ud, viser kemikalierester.

Det danske samfund er simpelt hen nødt til at gøre noget ved problemet. Vi har valgt en procedure, der både fører til beslutninger og til, at der er fuld inddragelse af erhvervssynspunkter både på landbrugsside, på producent-side og på importørside, og som sikrer, at det ikke bare er Miljøstyrelsens eksperters vurderinger, der lægges til grund, men at det også bliver udenlandske eksperters vurderinger. Det fremgår også af lovforslaget her, at vi har et overordentlig intimt samarbejde med andre landes miljømyndigheder, når det drejer sig om udveksling af oplysninger på det her område, lande, vi normalt sammenligner os med, men også at det bliver uafhængige danske eksperter under Bekæmpelsesmiddelrådet, der kommer til at vurdere forslaget, inden sagen bliver lagt op til miljøministeren.

Oven i det er så lagt en information til Folketinget. Det vil sige, at Folketinget har mulighed for at få en udtalelse fremsat af Bekæmpelsesmiddelrådet, der vil indeholde erhvervets – altså landbrugets – brugernes og producenterens vurdering foruden en uafhængig ekspertvurdering fra Bekæmpelsesmiddelrådet.

[Miljøministeren]

Det vil sige, at vi får retsgarantierne opfyldt, vi får de erhvervsmæssige synspunkter opfyldt, men vi får også mulighed for at træffe en beslutning i stedet for bare at udsætte det år ud og år ind, så vi ikke får gjort noget for miljøet.

Regeringen har lagt stor vægt på at finde en ordening, som landbruget er med på. Landbruget er positivt over for at gøre noget for at sikre miljøet og sikre os imod uheldige bekæmpelsesmidlers fortsatte anvendelse i det danske samfund. Som hr. Ole M. Nielsen så udmærket beskrev det før, har vi gjort os umage for at finde konkrete dispensationsordninger, receptordninger, mulighed for specialafgrøder. Konkrete problemer kan løses, og vi har efter forhandlinger med landbruget opnået et resultat, som landbrugets repræsentanter har erklæret sig indforstået med.

Derfor virker det barokt, at partierne her i Folketinget skubber landbruget foran sig og siger, at det vil være uheldigt for dem. Det er blevet vurderet, det er blevet overvejet, som hr. Ole M. Nielsen sagde det før, og mig bekendt er det indtil videre kun godsejerne, altså det store landbrug, der har udtrykt bekymringer, og jeg håber da også, at vi kan overvinde gods-ejernes, det store hartkorns, vanskeligheder.

Jeg vil være den første til at beklage, hvis vi så en udvikling i det danske samfund, hvor Venstre og De Konservative løb efter den første den mest tvivlsomme erhvervsinteresse og så helt væk fra miljøet, for det ville fjerne den brede enighed bag dansk miljøpolitik, som der er så hårdt brug for. Hvad vil man – kan man spørge de to partier – egentlig opnå ved at isolere sig helt ude på den yderste højre fløj med Fremskridtspartiet i negative synspunkter i stedet for i fællesskab med os andre at fortsætte den positive linje, der hidtil har kendetegnet dansk miljøpolitik?

Jeg tror, jeg gennem dette har svaret på de fleste af de indvendinger, der har været fremført. Nu er man tilbøjelig til at bruge meget krudt på dem, der er uenige med én selv. Det er karakteristisk for Danmark eller ikke bare for Danmark, men for den politiske debat, tror jeg, i almindelighed. Men jeg vil gerne udtrykke anerkendelse af flertallets ordførere og sige, at der er peget på en række problemer, og jeg mener, at vi skal være lydhøre over for problemerne, også de problemer, der er fremført af folk, som er uenige i forslaget, og vi skal selv-

følgelig have en god dialog. Jeg håber meget på, at når vi står ved tredjebehandlingen, har vi hr. Peter Hansen-Nord og fru Eva Møller på vores side. Som det siges: Der er ingen glæde, der kan sammenlignes med den glæde, som omvendelsen af forhærdede syndere kan skabe, og den glæde vil jeg da gerne beredes. Men jeg er forberedt på det værste.

Jeg skal endelig sige til Folketinget, at vi har lagt forslaget sådan til rette, at det på en fornuftig måde respekterer det arbejde, der er i gang i EF. Vi har haft kontakt med EF – naturligvis har vi det – vi har fået vurderet tingene, og det er vores klare opfattelse efter de sonderinger, vi har haft, at dette er i god overensstemmelse med det arbejde, der er i gang i EF. Det hviler på en lang overgangsperiode med nationale initiativer, og dér tror jeg det er vigtigt, at der er nogle, der trækker lidt i retning af miljøinteresserne. Der er så mange Hansen-Nord'er i de andre lande, at der vil være rigeligt, der trækker den vej, og derfor tror jeg, at det alligevel er godt, selv om vi er et lille land – og vi skal ikke overvurdere vores egen betydning – at vi prøver at trække lidt i den anden retning. Det er det, dette forslag er udtryk for.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg vil godt sige tak for miljøministerens tale her. Hvis der er mange Hansen-Nord'er ude i Europa – nu har jeg rejst en del, og en del af min uddannelse ligger i Frankrig og andre steder – så har jeg da gjort noget godt.

Jeg vil godt pege på, at det er hverken gods-ejere eller store kemikoncerner, der interesserer mig i det her lovforslag. Hvis miljøministeren hørte – hvad miljøministeren givetvis har gjort – det, jeg sagde, så var det ikke det, der var pointen. Mit fællesskab om de her ting ligger altså i EU og er ikke alene et spørgsmål snævert betragtet her i salen.

Jeg mener stadig væk – uanset hvad landbruget måtte have sagt – at der mangler klare, direkte procedurer for godkendelse. Jeg forstår på miljøministeren, at det har været ankesager og andet, der har generet hele tiden. Jamen det kan vi finde en løsning på, ved at man betaler et depositum, hvis man anker en sag, og så får pengene tilbage, hvis man får medhold. Ellers må de gå til sagens behandling. Der er mange

[Peter Hansen-Nord]

andre måder at løse de her problemer på, og det er det, jeg har forsøgt at give udtryk for.

Jeg mener også, at vi slår os selv over skinnenebenet, hvis vi ikke, hvad skal vi sige, i EF-sammenhænge, EU-sammenhænge, kan blive enige om – og det ved jeg man er langt med i Kommissionen – vurderingsgrundlaget. Enighed må være fremtiden, ikke et specielt nationalt vurderingsgrundlag.

At det kan trækkes i 15 år? Jamen det må det så ikke kunne, det må vi arbejde stærkere på, men det må være vigtigt – og det kan jeg kun gentage – at der eksisterer ensartede principper på det her område.

(Kort bemærkning).

Ernst B. Schmidt (FP):

Ministeren talte om negativitet fra Fremskridtspartiets side, så vidt jeg opfattede det – jeg stod desværre i en samtale. Det mener jeg er meget forkert opfattet af ministeren. Vi har altid i Fremskridtspartiet været meget positive over for miljøet. Vi har også altid haft den indstilling, at vi ikke skulle gå så meget foran, at dansk erhvervsliv led skade derved. Det er lede-tråden. Vi er også inden for Fremskridtspartiet enige om, at vi gerne vil have et indre marked i fællesskabet EF, og det har vi gjort alt for at vi kunne få til at fungere. Det var også vores indstilling til det, dengang der var afstemning: Det, vi havde, skulle fungere, inden vi gik videre.

Når alle de andre i EF gennemfører miljøtiltag, så håber vi på, at det er de rigtige, og dem følger vi. Men at vi skal være foran hele tiden, så det koster os for meget, er vi ikke med på.

Eva Møller (KF):

Jeg bemærkede, at ministeren mod slutningen af sit lange indlæg talte om, at vi skulle være lydhøre over for hinanden. Jeg mener, jeg var meget lydhør over for, hvad ministeren sagde, men jeg er ikke helt sikker på, at det modsatte var tilfældet.

Jeg bemærkede også, at ministeren i starten af sit indlæg talte om, at nu var der sørget for, at træerne ikke voksede ind i himlen. Jeg indrømmer, at ministeren selvfølgelig har lettere ved at klare det, end jeg har.

Men alligevel, jeg sagde i mit første indlæg – det vil jeg såmænd gerne gentage – at Det Konservative Folkeparti var for, at der skulle

foretages en revurdering af disse bekæmpelsesmidler. Det Konservative Folkeparti var for, at vi skulle erstatte bekæmpelsesmidler med andre bekæmpelsesmidler, som var mindre farlige for miljøet, og også for, at man i det hele taget inddrog miljøet, mens man i de tidligere godkendelsesprocesser kun inddrog mennesker, planter og dyr, fordi man – om jeg så må sige – ikke havde opfundet miljøet. Så vi har talt om alle disse ting.

Jeg bemærkede også, at når ankeprocessen tog så forfærdelig lang tid, kunne man overveje nogle andre løsninger. Jeg pegede både på, at det ikke nødvendigvis skulle have opsættende virkning, og på, at man kunne komme med et gebyr. Så vi er altså åbne i Det Konservative Folkeparti over for andre løsninger.

Jeg bemærkede også, at ministeren talte om, at han ikke ønskede, at Venstre og De Konservative skulle isolere sig. Det ønsker vi bestemt heller ikke. Nu er der mange forskelle mellem den nuværende og de tidligere, borgerlige regeringer. Én af dem hørte jeg næsten ministeren sige: Ministeren truede med sit flertal. De tidligere, borgerlige regeringer havde ikke flertal, så vi talte altid sammen om tingene, men det kan være vanskeligt, når man får et lovforslag den 25. januar med mange tekniske detaljer, at skulle være klar på alt, når vi når frem til den 1. februar.

Men jeg bemærkede også, at ministeren – og det anser jeg for nok så alvorligt i lyset af de mange bemyndigelser – sagde: Jeg trækker en strek i sandet, jeg synes, nok er nok.

Jeg mente, vi i Danmark havde afskaffet den oplyste enevælde, og at vi forhandlede på demokratisk og parlamentarisk vis, og det håber jeg da vi gør.

Jeg skal også stilfærdigt gøre ministeren opmærksom på, når der tales om kemikalierester – også i lyset af ministerens eget næste lovforslag – at samtlige kemikalierester i Danmark ikke stammer fra bekæmpelsesmidler. Der er også andre muligheder. Så lad os nu lade være med at lægge hele skylden for den forurening, vi har, på bekæmpelsesmidlerne, men lytte til hinanden, lytte til brancherne og prøve på at bøje meningene mod hinanden – ikke bare fra oppositionens side, men også fra regeringens side.

Miljøministeren (Svend Auken):

Selvfølgelig skal vi høre på hinanden, og jeg

[Miljøministeren]

har hørt meget på de konkrete forslag, som fru Eva Møller og hr. Peter Hansen-Nord har fremsat, for det er ordret de samme forslag, som den agrokemiske industri har fremført i forhandlingerne.

Her er der i hvert fald ikke tale om åbenbaringer, men direkte overførsel. Det er også helt i orden. Vi skal være lydhøre, vi skal tale sammen, men jeg synes ikke, fru Eva Møller forholder sig til den virkelighed, som møder os, nemlig at nu har man prøvet – om jeg så må sige – med det gode i 13-14 år, og det er altså ikke lykkedes.

Måske betyder dette, hvis Folketinget følger regeringens forslag – det er Folketinget, der trækker strengen i sandet – at så får vi et samarbejds-klima, som gør, at vi, jeg havde nær sagt på normal måde kan gennemføre ikke bare denne proces, men en række andre processer i forhold til industrien, sådan at vi får det frem, som jeg tror de fleste er interesseret i, nemlig at vi bruger de bedste midler, og med de bedste midler mener jeg dem, der er mest skånsomme over for miljøet, og som samtidig opfylder landbrugets, skovbrugets og gartnerierhvervets behov for bekæmpelsesmidler.

Hr. Ernst B. Schmidt talte om, at det her var enevælde, og jeg tror også, fru Eva Møller brugte udtrykket før. Det er det altså ikke. Ingen miljøminister kan træffe en enevældig afgørelse på det her område. Først skal den forelægges for virksomheden selv, der får lejlighed til at gøre indsigelse. Vi skal indhente oplysninger andre steder fra. Den skal forelægges Bekæmpelsesmiddelrådet, hvor alle erhvervsinteresser og grønne organisationer i øvrigt også er repræsenteret. Så skal den forelægges – hvis det ønskes – for et uafhængigt ekspertpanel. Så går den tilbage til ministeren, der, inden vedkommende minister træffer afgørelsen, skal forelægge sagen for Folketinget. Der er alle mulige sikkerhedsgarantier indbygget i dette, samtidig med at man har fastholdt det, som er det afgørende, nemlig at der kan træffes en beslutning.

Det er godt med demokrati, det er godt med ankefrist, og det er godt med grundighed. Men det er altså også velgørende, hvis der bare ét sted er mulighed for at træffe en beslutning og leve op til sit ansvar.

Så skal jeg sige til hr. Peter Hansen-Nord, at vi går selvfølgelig til udvalgsarbejdet og vil lyt-

te til alle argumenter. Men nye ordninger som dem, vi har kendt til indtil nu, og som ikke løser problemet, skal man ikke forestille sig regeringens medvirken til. Man skal vare sig for de stærke udtryk, men tålmodigheden er opbrugt. Den er opbrugt efter 14 år.

(Kort bemærkning).

Peter Hansen-Nord (V):

Jeg kan ikke andet end falde over det, som miljøministeren nævner: De forskellige høringsberettigede i Miljøstyrelsen, Bekæmpelsesmiddelrådet og det nye ekspertudvalg.

Jeg har svært ved at forestille mig, hvordan man kan få folk motiveret til at arbejde seriøst, hvis der ikke er en helt fast kompetence lagt ud et eller andet sted, hvor en sag kan finde sin foreløbige afslutning.

Jeg tror, det vil blive svært at motivere folk, f.eks. ekspertudvalget, til at gå ind i sagerne, hvis der ikke følger en form for kompetence med. Nu nævner jeg et af de eksempler, som jeg er stødt på i beskrivelsen af denne nye form for klageadgang.

Men som ministeren selv siger: Vi tager det op under udvalgsbehandlingen. Jeg synes, der er meget i det her lovforslag, og jeg er enig med fru Eva Møller i, at 5 dage til en så omfattende sag, hvor man kan sige, at ændringerne ikke er særlig voldsomme, men at beskrivelsen af det er ganske voldsom, kræver, at oppositionens folk virkelig er på dupperne. For det var sådan en sag, der kunne smutte meget hurtigt igennem, og så kunne vi få stråforkortningssager fra nu af og så i resten af regeringens levetid. O.k., det er ikke så lang tid, men dog alligevel.

Miljøministeren (Svend Auken):

Jeg vil bare udtrykke anerkendelse af, at Folketinget har villet behandle denne sag, selv om man kun har haft en uge til at forberede den i. Jeg anerkender helt det, der blev sagt. Det er ikke nemt. Jeg er som ordfører blevet stillet over for endnu skrappe tidsfrister under tidligere regeringer. Det tror jeg hr. Peter Hansen-Nord uden videre vil ønske at jeg ikke giver for mange eksempler på. Men jeg er enig i, at det kan være lidt hårdt.

Til gengæld skal vi tage os den tid under udvalgsarbejdet, der er nødvendig for at nå frem til et holdbart resultat.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Anden næstformand (Grove):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Miljø- og Planlægningsudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Første behandling af lovforslag nr. L 180:

Forslag til lov om ændring af lov om miljøbeskyttelse. (Sikkerhedsstillelse og tilsyn m.v.).

Af miljøministeren (Svend Auken).

(Fremsat 20/1 94).

Lovforslaget sættes til forhandling.

Forhandling

Helen Beim (S):

Det er anden gang i dag, at vi har ordet sikkerhedsstillelse i forbindelse med miljølovgivning på dagsordenen. Men denne gang er sikkerhedsstillelsen fra private virksomheder.

Det var i sommeren 1993, at den danske befolkning for alvor fik lejlighed til at stifte bekendtskab med, hvordan det kan gå, når det går helt galt med hensyn til genbrugsvirksomheder, der oparbejder en masse affald.

Jeg tænker her på Kabelskrot, Grænge på Falster, og jeg tænker på Stolpehuse i Vallø Kommune i Roskilde Amt, en genbrugsvirksomhed, der især forarbejder gamle biler.

Jeg vil rose regeringen for, at man på baggrund af den vrede samfundsdebat, der har været lige siden, er kommet med et initiativ.

I lovforslaget her er det klart, at ansvaret for selve virksomhedens drift, altså det miljøansvar, som hviler på enhver virksomhed, der er godkendt i henhold til miljøbeskyttelsesloven, naturligvis er virksomhedens.

Det, som lovforslaget alene tager hånd om, er hele affaldsproblematikken. Det er altså transport og destruktion. Det er således i lov-

forslaget nu muligt, at det bliver myndighederne, som godkender, under hvilken form sikkerhedsstillelsen skal finde sted. Det kan være en bankgaranti, eller det kan være penge, der bliver indsat på en spærret konto.

Jeg synes, det er meget tilfredsstillende, at man har et redskab og en mekanisme, som siger: Affaldsmængden baseret på et halvt års virksomhed er den affaldsmængde, som man skal kunne stille sikkerhed for.

For virkelig at sætte det i relief kan man jo se, hvordan det gik med oprydningen i Stolpehuse. Den oprydning er på ingen måde færdig endnu, men det er faktisk sådan, at Roskilde Amtskommune på nuværende tidspunkt har brugt over 9 mio. kr. til at rydde op for. Det er klart utilfredsstillende, at den slags ting skal ske.

Jeg vil afslutningsvis sige, at fra Socialdemokratiets side ligger der i tilslutning til dette lovforslag på ingen måde en kritik af den store del af virksomhederne inden for genbrugsvirksomhed. De overholder og opfylder de miljøkrav, der er. Så langt, så godt. Med dette lovforslag prøver man at fange de miljøsyndere, som er ganske få, men til gengæld øver megen vold på miljøet.

Jeg vil som sagt fra Socialdemokratiets side tilsige en saglig og en grundig behandling i Miljøudvalget. Vi vil begive os ind på et nyt politikområde, men det er nødvendigt for at tage vare på miljøet.

(Kort bemærkning).

Aage Brusgaard (FP):

Fru Helen Beim nævnte, at det var godt, at vi endelig tog fat på dette meget store problem, og så nævnte fru Helen Beim nogle eksempler – det er også dem, der er nævnt i ministerens skriftlige fremsættelse – nemlig Dansk Kabelskrot i Grænge, Stolpehuse Produkthandel i Roskilde og så nogle tromler i det sydlige Jylland.

Jeg vil gerne spørge både ministeren og Socialdemokratiet, om man ikke synes, det er lidt mærkeligt at starte et så stort bureaukrati for imellem 600 og 700 danske virksomheder, fordi man ud af disse 600-700 danske virksomheder har tre – tre – der har givet problemer inden for de sidste 10 år. Er det ikke at spænde ben for en privat virksomheds initiativ? Alle disse virksomheder er små skrothandlere, det